

УДК 340.113

Красницька А. В.¹

Сандул А. І.²

¹ канд. юрид. наук, доц. НАВС (Київ)

² здобувач вищої освіти 204 навч. групи ННІ №3 НАВС

**НАУКОВІ СТУДІЮВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В
ПРАЦЯХ ЛІНГВІСТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА» ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

У сучасній україністиці проблеми юридичної термінології постійно перебувають у центрі уваги науковців. Останніми десятиліттями в лінгвістичних студіях, присвячених дослідженню термінологічного фонду, означено нові проблеми, розв'язано чимало нових завдань, проаналізовано юридичну термінологію як сукупність номінацій явищ і понять у галузі права. Цими проблемами займаються лінгвісти Національного університету «Запорізька політехніка» та Національної академії внутрішніх справ, які зробили вагомий внесок у розроблення теоретико-методологічних засад і практичних проблем юридичної термінології. Матеріали і результати дослідження юридичної термінології, яка виражає систему правових понять і призначена забезпечувати потреби спілкування у сфері законодавства, судочинства, юридичної науки та юридичної практики, представлено у фахових публікаціях Галини Онуфрієнко, Анжели Красницької, Світлани Юлдашевої, Галини Ознамечь та оприлюднено на щорічних всеукраїнських науково-практичних конференціях у НАВС «Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи» та на щорічних міжвишівських наукових конференціях за міжнародною участю до Дня української писемності та мови в НУ «Запорізька політехніка».

На потребу невідкладного впорядкування українськомовного поняттєвого апарату юриспруденції та дослідження питань юридичної термінології неодноразово звертала увагу лінгвіст Галина Онуфрієнко. У своїх наукових працях дослідниця аналізує лінгво-термінологічний компонент юридичної діяльності, чинники термінологічної підготовки правника, системно-структурну організацію термінологічного ярусу мови права, розглядає українську термінологію в лінгводидактичному вимірі, визначає лінгвістичні особливості юридичних термінів, запозичення неслов'янського походження в юридичному термінологічному просторі, французькі запозичення в юридичній термінології, описує синтагматичні властивості гібридних дериватів у правничій термінології тощо. Зокрема, автор зазначає, що «юридична термінологія існує у двох постійно взаємодіючих сферах: сфері функціонування і сфері її фіксації, яка

репрезентована термінологічними словниками, юридичними довідниками, глосаріями, енциклопедіями» [1, с. 27].

У термінологічних дослідженнях Анжели Красницької розглядається історія формування української юридичної термінології, джерела походження та класифікації юридичних термінів, висвітлюються проблеми використання юридичних термінів у законодавстві України, окреслюються недоліки в термінології кримінального та кримінально-процесуального законодавства, у використанні запозиченої лексики в юридичних текстах, синонімічних термінів і слів у Кримінальному, Кримінальному процесуальному, Цивільному кодексах України, вимоги, що ставляться до застосування юридичних термінів у нормативно-правових актах тощо. Автор дійшла висновку, що оскільки нині триває процес оновлення нормативно-правової бази України, то існують сприятливі умови для усунення полісемічних, синонімічних, застарілих, зрушифкованих, неоднозначних юридичних термінів, слів, які призводять до двозначності й незрозумілості, надмірного вживання запозичених слів, введення до нових нормативно-правових актів нової української юридичної термінології [2, с. 78]. У працях іншої дослідниці юридичної термінології Світлани Юлдашевої звертається увага на уніфікацію термінології, синонімію у правничому тексті, аналіз логіко-поняттєвих відношень у правничій термінології кримінального законодавства, актуальні питання уніфікації та стандартизації юридичних термінів тощо. Слід погодитися з дослідницею, яка вказує на те, що «завдання українських термінологів у галузі правничої термінології полягає в досягненні її уніфікації, стандартизації та функціональної оперативності, результативності в певних часових межах» [3, с. 245].

Таким чином, різножанрові наукові праці лінгвістів Національного університету «Запорізька політехніка» та Національної академії внутрішніх справ у сфері українського термінознавства мають теоретичну і практичну цінність, надаючи широкі можливості для подальшого поглибленого вивчення актуальних проблем використання юридичної термінології на потребу нагального впорядкування українськомовного поняттєвого апарату юриспруденції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Онуфрієнко Г. С. Особливості сфери фіксації української юридичної термінології кінця XX ст. Українська мова в юриспруденції : стан, проблеми, перспективи. Тези доп. X Всеукр. наук.-практ. конф. Київ, 2015. С. 27-29.
2. Красницька А. В. Вимоги, що ставляться до застосування юридичних термінів у нормативно-правових актах. Українська мова в юриспруденції : стан, проблеми, перспективи. Тези доп. X Всеукр. наук.-практ. конф. Київ, 2015. С. 77-80.
3. Юлдашева С. А. Уніфікація термінології як напрям удосконалення ролі правової термінології в мові законодавства. Українська мова в

юриспруденції: стан, проблеми, перспективи. Тези доп. X Всеукр. наук.-
практ. конф. Київ, 2019. С. 54-56.